

LANDEMIA

POTENTIAALISILLE VAPAA-AJAN ASUKKAIKSI MAALLE MUUTTAVILLE (POTENTIAALISET VAPAA-AJAN ASUKKAAT) KOHDENNETUN KYSELYN TULOKSIA

Olli Voutilainen*, Kirsi Korhonen & Toivo Muilu
Luonnonvarakeskus (Luke)

Tämä ja muut Landemia-hankkeen kyselyraportit saatavissa:

<https://www.luke.fi/fi/projektit/landemia>

*Sähköposti: oli.voutilainen@luke.fi

Sisällysluettelo

1. Kyselyn taustaa ja vastanneiden taustatiedot (diat 3–11)
2. Asuinmuodon ja asuinseudun kiinnostavuus ja etsiminen (diat 12–17)
3. Asuinseudun valinta (diat 18–25)

1. KYSELYN TAUSTAA JA VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT

Kyselyn taustaa

- Kartoitettiin kiinnostusta maallemuuttoon/maalla asumiseen ja tähän liittyen asuinseudun valintaan vaikuttavia tekijöitä.
- Kohdennettiin vakituisesti kaupunkimaisessa ympäristössä asuville täysi-ikäisille henkilöille, jotka olivat kiinnostuneita vapaa-ajan asumisesta maaseudulla.
- Kysely toteutettiin sähköisenä Webropol-kyselynä 29.8.2022 – 29.9.2022. Myös kyselystä viestiminen toteutettiin sähköisenä (lisäksi kyselyyn liittyen kirjoitus paikallislehdissä).
- Vastanneiden määrä oli kokonaisuudessaan 103 (**maallemuutto vapaa-ajan asukkaaksi todennäköisempi vaihtoehto kuin vakituiseksi asukkaaksi**), joista Etelä-Pohjanmaata muuttokohteena harkinneita oli 34 (vastaaja sai valita usean maakunnan).

Vastaajien "profiilirakenne" huomioitava "keskiarvoistavien" tulosten tulkinnassa

- Yksilötasolla vastauksiin kuten asuinseudun valintaan vaikuttaviin tekijöihin vaikuttaa oleellisesti vastaajan tausta ja vallitseva elämäntilanne, esim.:
 - *Opiskelijoille* tulevat opinnot saattavat pakottaa muuttamaan, ehkä kauaskin, mutta siirtymä ei välttämättä ole lopullinen tai kovin pitkäaikainen.
 - *Työssäkäyville* (sopivan ja halutun) työpaikan saannilla ja saavutettavuudella on oleellinen merkitys.
 - Paikkariippumattoman/etänä työskentelyn ja opiskelun mahdollisuudet vaihtelevat.
 - *Lapsiperheille* "lapsinäkökulma" on keskeinen.
 - *Eläkeläisille* juuri edellä mainitut tekijät eivät ole oleellisia (mutta on ryhmänä oleellinen huomioitava).
 - Jne.

➤ **Tämä on huomioitava, kun keskiarvoistavia tuloksia tulkitaan!**

Etelä-Pohjanmaata harkinneet vs. muut

- Tässä diaraportissa tuloksia käsitellään koko maan eli koko aineiston tasolla.
- Yleisesti ottaen tulokset ovat hyvin samansuuntaisia Etelä-Pohjanmaata muuttokohteena harkinneiden ja muiden vastaajien välillä.

Vastanneiden taustatiedot: perustiedot

Sukupuoli (n=103)	%
Naiset	87,4 %
Miehet	10,7 %
Muu	1,9 %
Ikä (n=99), ka. 44,6 vuotta	%
18–29-v.	20,2 %
30–49-v.	44,4 %
50–64-v.	27,3 %
Yli 64-v.	8,1 %
Elämäntilanne (n=103)	%
Työssä	64,1 %
Opiskelija	13,6 %
Eläkkeellä	12,6 %
Lomautettu tai työtön	3,9 %
Yrittäjä	1,9 %
Kotona oleva, kotiäiti tai –isä	1,0 %
Muu	2,9 %

Teetkö säännöllisesti etätyötä? (n=68)	%
En, sillä työssäni ei voi tehdä lainkaan tai säännöllisesti etätyötä	25,0 %
En tällä hetkellä, vaikka mahdollisesti voisin	13,2 %
Kyllä	61,8 %
Korkein koulutusaste (n=103)	%
Alempi korkeakouluaste	39,8 %
Ylempi korkeakouluaste	32,0 %
Ammatillinen peruskoulutus, ammattitutkinto	13,6 %
Tutkijakoulutusaste	6,8 %
Ylioppilas/lukio	4,9 %
Peruskoulu/kansakoulu	1,9 %
Muu	1,0 %

Vastanneiden taustatiedot: asuminen (1/2)

Asuinmaakunta* (n=100)	%
Uusimaa	37,0 %
Pirkanmaa	14,0 %
Pohjois-Pohjanmaa	10,0 %
Varsinais-Suomi	9,0 %
Keski-Suomi	7,0 %
Muu	23,0 %
Asumismuoto (n=103)	%
Kerros- tai luhtitalo	63,1 %
Rivi- tai paritalo	20,4 %
Erillis- tai omakotitalo	16,5 %
Asumisen omistussuhde (n=102)	%
Omistusasunto	60,8 %
Vuokra-asunto	33,3 %
Asumisoikeusasunto	4,9 %
Muu	1,0 %

Kotitalouden henkilöt (n=102)	%
1 henkeä	28,4 %
2 henkeä	43,1 % (3,9 % lapsiperheitä)
3-5 henkeä	28,4 % (27,5 % lapsiperheitä)
Onko kotitaloudessasi avio- tai avopuoliso (n=103)	%
Kyllä	68,0 %
Ei	32,0 %
Onko kotitaloudessasi lemmikkejä (n=103)	%
Kyllä	33,0 %
Ei	67,0 %

* Maakunnat, joista vähintään 5 vastausta eriteltynä.

Vastanneiden taustatiedot: asuminen (2/2)

Toistuvasti vastanneen käytössä oleva vapaa-ajan asunto (n=103)	%
Kyllä, omistan sen tai osan siitä	28,2 %
Kyllä, mutten omista sitä tai osaa siitä	28,2 %
Ei	43,6 %
Vastanneen kiinnostus muuttaa vapaa-ajan asunto vakituisesti asunnoksi (n=29)	%
Kyllä	34,5 %
Ehkä	31,0 %
Ei	34,5 %
Kytköksesi maaseudulle (n=101, valittujen vastausten lukumäärä 153)	%
Olen asunut vakituisesti lapsuudessani maaseudulla	54,5 %
Vietän tai olen aiemmin viettänyt säännöllisesti aikaa maaseudulla	52,5 %
Puolisollani on kytköksiä maaseudulle	24,8 %
Olen aiemmin aikuisiällä asunut vakituisesti maaseudulla	8,9 %
Muu kytkös	10,9 %

Vastanneiden taustatiedot: potentiaaliset vapaa-ajan asukkaat vs. potentiaaliset vakituiset asukkaat (1/2)

- Sukupuoli-, ikä- ja elämäntilannerakenne olivat vähintään varsin lähellä potentiaalisten vapaa-ajan asukkaiden ja potentiaalisten vakituisten asukkaiden välillä.
- Potentiaaliset vapaa-ajan asukkaat olivat keskimäärin selkeästi korkeammin koulutettuja kuin potentiaaliset vakituiset asukkaat.
- Lapsiperheiden osuus oli potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla suurempi kuin potentiaalisilla vakituksilla asukkailla.
- Lemmikkitalouksien osuus oli potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla selvästi pienempi kuin potentiaalisilla vakituksilla asukkailla.
- Sekä potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla että potentiaalisilla vakituksilla asukkailla kerros- ja luhtitaloasuminen oli selvästi yleisin vakituksien asumisen muoto.
- Potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla vakituksessa asumisessa omistusasuminen oli selkeästi vuokra-asumista yleisempää, kun taas potentiaalisilla vakituksilla asukkailla omistus- ja vuokra-asumisen osuudet olivat kummallakin karkeasti puolet.

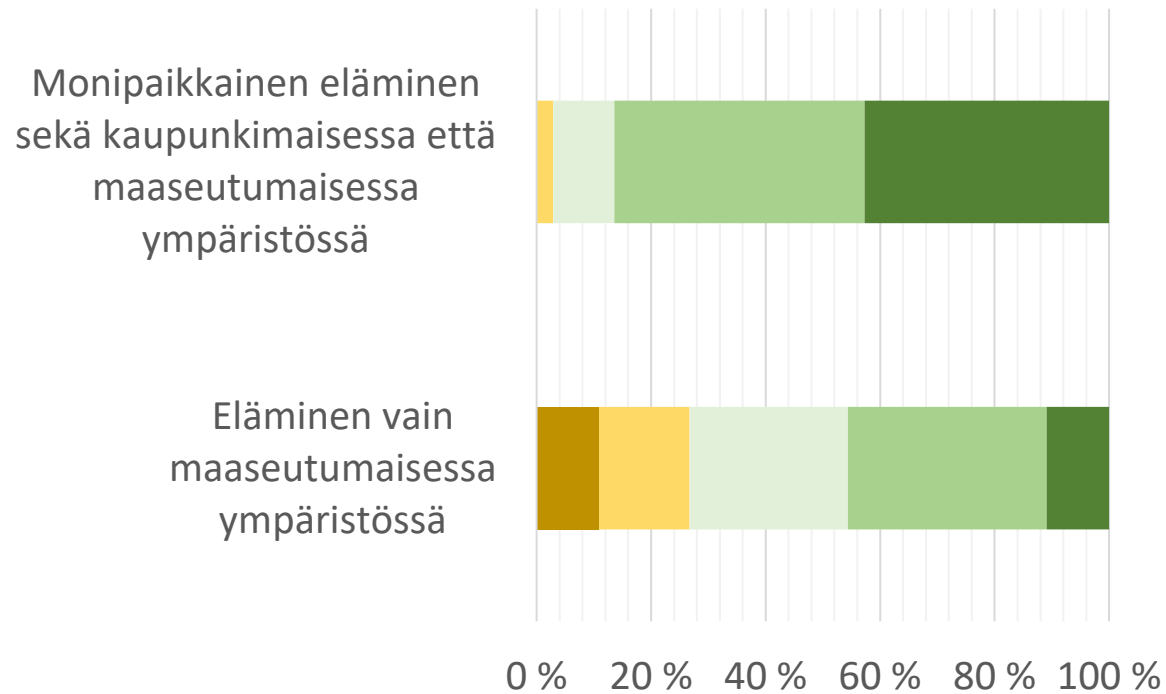
Vastanneiden taustatiedot:
potentiaaliset vapaa-ajan asukkaat
vs.
potentiaaliset vakituiset asukkaat (2/2)

- Vakituisen asunnon selkeästi yleisin maakunta oli Uusimaa ja toiseksi yleisin Pirkanmaa sekä potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla että potentiaalisilla vakituksilla asukkailla.
- Kytkökset maaseudulle olivat samansuuntaisia potentiaalisten vapaa-ajan asukkaiden ja potentiaalisten vakituisten asukkaiden välillä:
 - noin puolet oli asunut vakituisesti lapsuudessa maaseudulla,
 - noin puolet potentiaalisista vapaa-ajan asukkaista vietti tai oli aiemmin viettänyt säännöllisesti aikaa maaseudulla, potentiaalisilla vakituksilla asukkailla vastaava osuus oli noin 2/3.

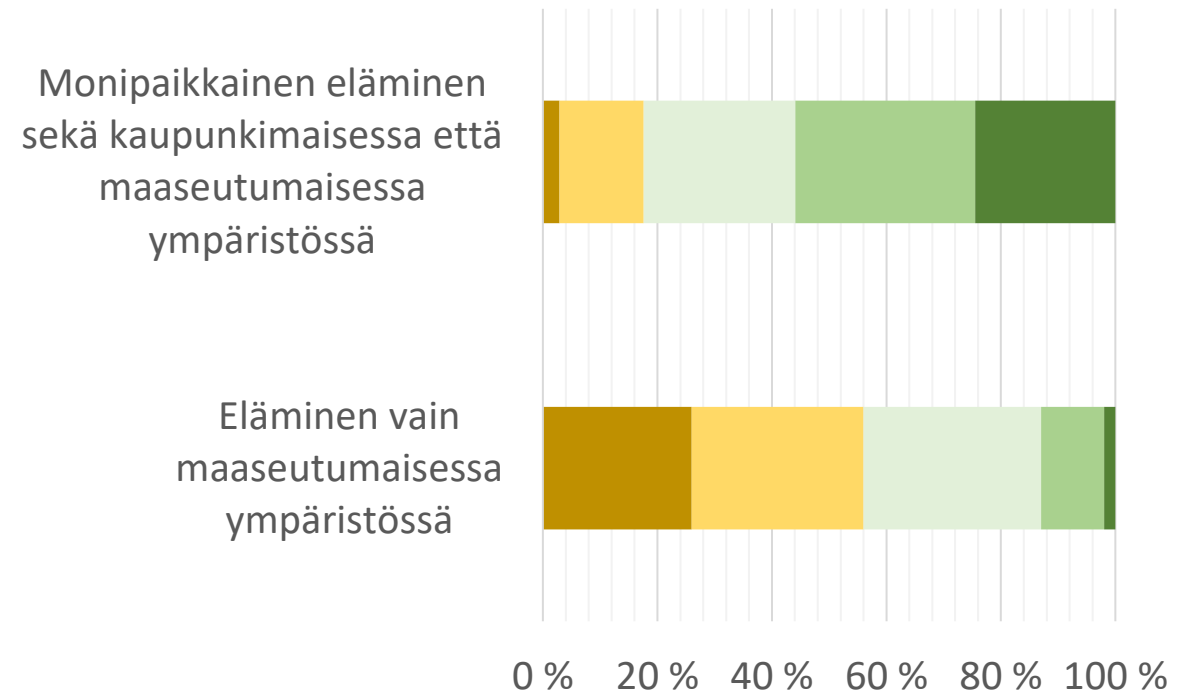
2. ASUINMUODON JA ASUINSEUDUN KIINNOSTAVUUS JA ETSIMINEN

Kaupunkimainen, maaseutumainen ja monipaikkainen asuminen: kiinnostavuus ja todennäköisyys

Eri asuinympäristöjen kiinnostavuus (n=103)

Eri asuinympäristöissä asumisen todennäköisyys (5 vuoden kuluttua), N=102

1=Ei lainkaan kiinnostava 2 3 4 5=Erittäin kiinnostava

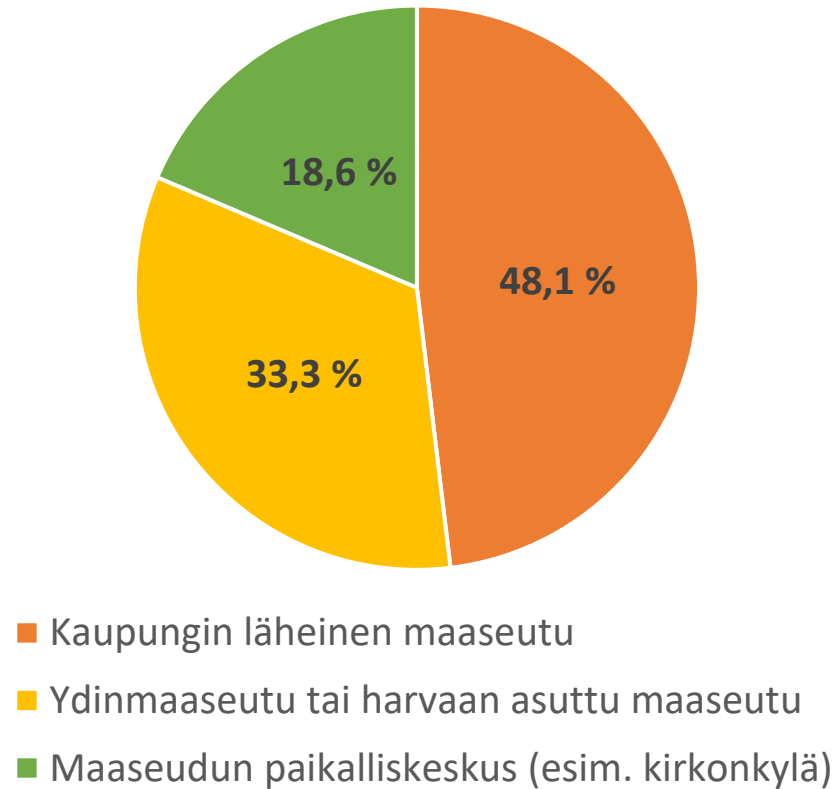
1=Erittäin epätodennäköistä 2 3 4 5=Erittäin todennäköistä

Maaseutu- ja monipaikkainen asuminen

- Varsin suurta osaa vapaa-ajan maaseutuasumista ja maallemuuttoa harkitsevia kaupunkilaisia myös eläminen vain maaseutumaisessa ympäristössä tuntui kiinnostavan merkittävästi, mutta tätä ei kuitenkaan nähty kiinnostavuuteen verrattuna läheskään niin todennäköisenä vaihtoehtona.
- Lisäksi tutkitusti tiedetään, että vapaa-ajan asunnolla saatetaan viettää hyvinkin suuri osa ajasta vuodessa, jolloin raja vakituisen ja vapaa-ajan asunnon välillä ei tätä kautta aina ole kovin jyrkkä.
- Ym. seikat selittänevät osaltaan monilta osin (yllättävänkin?) samankaltaisia tuloksia potentiaalisille vapaa-ajan asukkaille ja potentiaalisille vakituksille asukkaille kohdennettujen Landemia-hankkeen kyselyiden välillä.

Kiinnostavin maaseututyyppi asuinympäristönä

Kiinnostavin maaseudun asuinympäristö, N=102

Etsinnän kohteena oleva asuntotyyppi ja maakuntakytkös

Onko Sinulla tai mahdollisella puolisoillasi kytköksiä maakuntaan, johon olet harkinnut muuttavasi? (n=103)	%
Kyllä	84,5 %
Ei	15,5 %
Millaista asuntotyyppiä ensisijaisesti etsit tai etsisit maallemuuton yhteydessä? (n=103)	%
Erillistaloa, omakotitaloa tai mökkiä	90,3 %
Rivitaloa tai paritaloa	5,8 %
Jotain muuta	3,9 %
Millaisen omistussuhteen asuntoa ensisijaisesti etsit tai etsisit maallemuuton yhteydessä? (n=103)	%
Omistusasuntoa	82,5 %
Vuokra-asuntoa	14,6 %
Asumisoikeusasuntoa	1,9 %
Jotain muuta	1,0 %

Asumismuodon ja asuinseudun kiinnostavuus ja etsiminen: potentiaaliset vapaa-ajan asukkaat vs. potentiaaliset vakituiset asukkaat

- Valtaosalla sekä potentiaalisista vapaa-ajan asukkaista että potentiaalisista vakituisista asukkaista oli joko itsellään tai mahdollisen puolisonsa kautta kytköksiä maakuntaan, johon oli harkinnut muuttavansa. **Etelä-Pohjanmaata muuttokohteena harkinneilla** osuudet olivat vielä korkeampia kuin niillä, jotka eivät olleet harkinneet Etelä-Pohjanmaata.
- Ylivoimainen enemmistö niin potentiaalisista vapaa-ajan asukkaista kuin potentiaalisista vakituisista asukkaista etsi ensisijaisesti erillistaloa, omakotitaloa tai mökkiä.
- Sekä potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla että potentiaalisilla vakituisilla asukkailla painopiste oli voimakkaasti omistusasunnon etsimisessä.

3. ASUINSEUDUN VALINTA

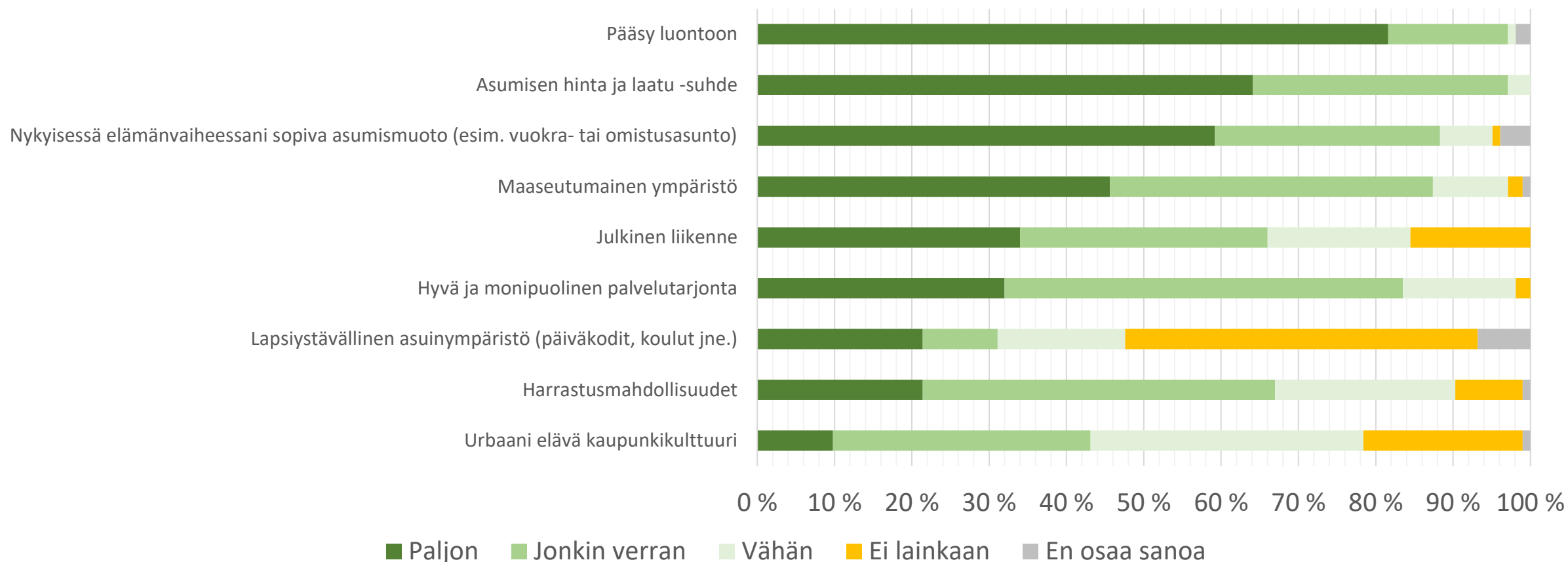
Tärkeimmät tekijät maallemuuton toteuttamiseksi

Mitkä ovat sinulle kolme (3) tärkeintä tekijää pohtiessasi maallemuuton toteuttamista?	%
Asumiseen ja asuinympäristöön liittyvät syyt	63,1 %
Työelämään liittyvät syyt	53,4 %
Perhe- ja ystäväverkostoihin liittyvät syyt	46,6 %
Palveluihin liittyvät syyt	44,7 %
Ilmapiiriin liittyvät syyt	24,3 %
Eläköitymiseen liittyvät syyt	17,5 %
Turvallisuuteen liittyvät syyt	16,5 %
Harrastuksiin liittyvät syyt	12,6 %
Jokin muu syy, mikä?	5,8 %
Opintoihin liittyvät syyt	1,9 %

Asuinseudun valinta (1/5)

Kuinka paljon seuraavilla tekijöillä on Sinulle merkitystä asuinseutusi valinnassa?

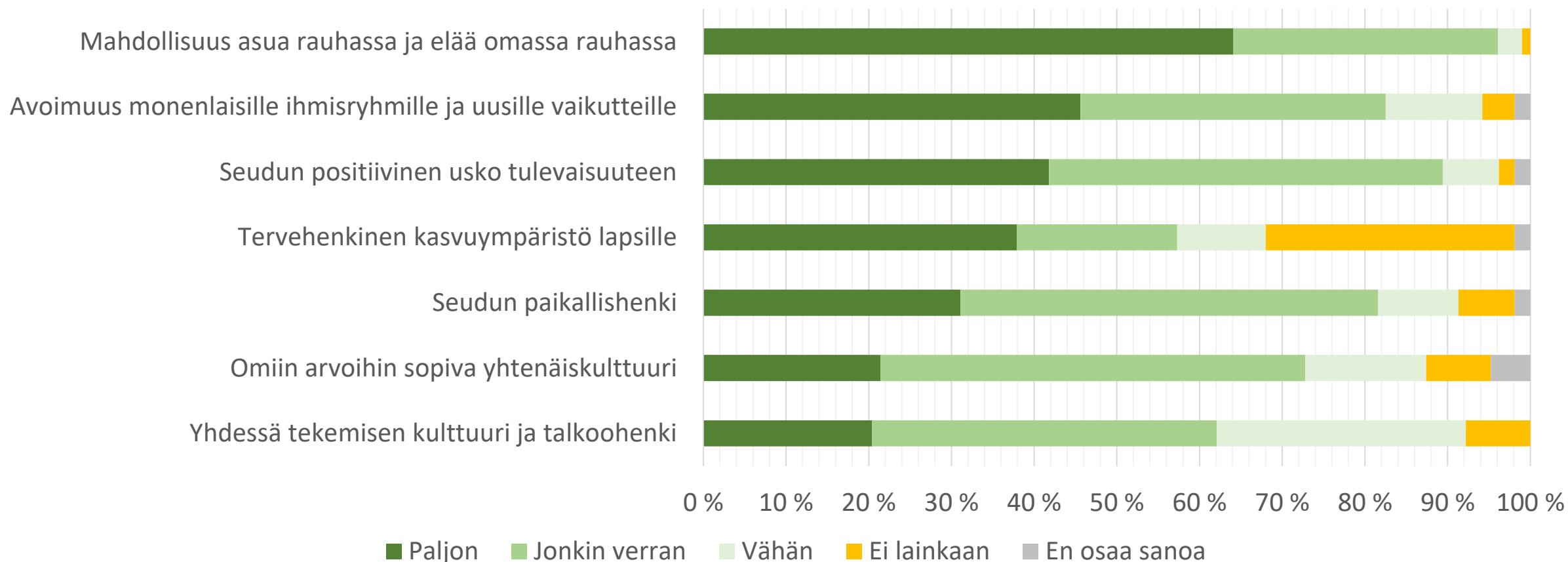
A. Palveluihin ja asumiseen liittyvät tekijät (n=103)

Asuinseudun valinta (2/5)

Kuinka paljon seuraavilla tekijöillä on Sinulle merkitystä asuinseutusi valinnassa?

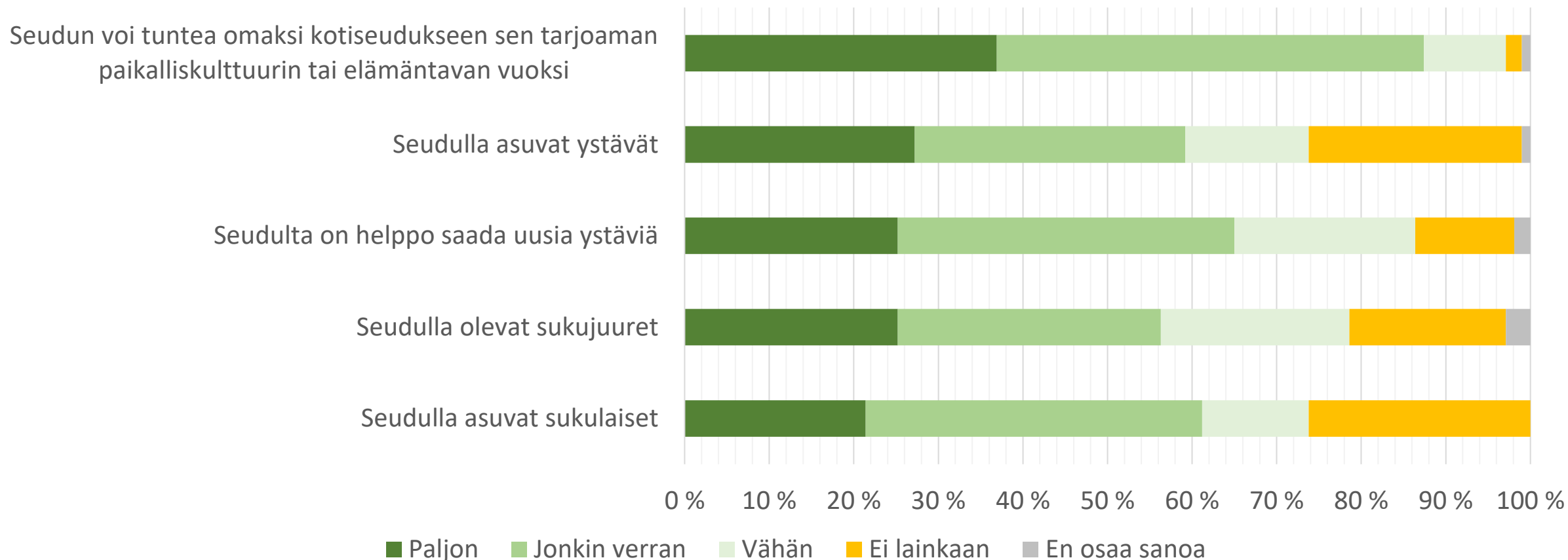
B. Ilmapiiriin liittyvät tekijät (n=103)

Asuinseudun valinta (3/5)

Kuinka paljon seuraavilla tekijöillä on Sinulle merkitystä asuinseutusi valinnassa?

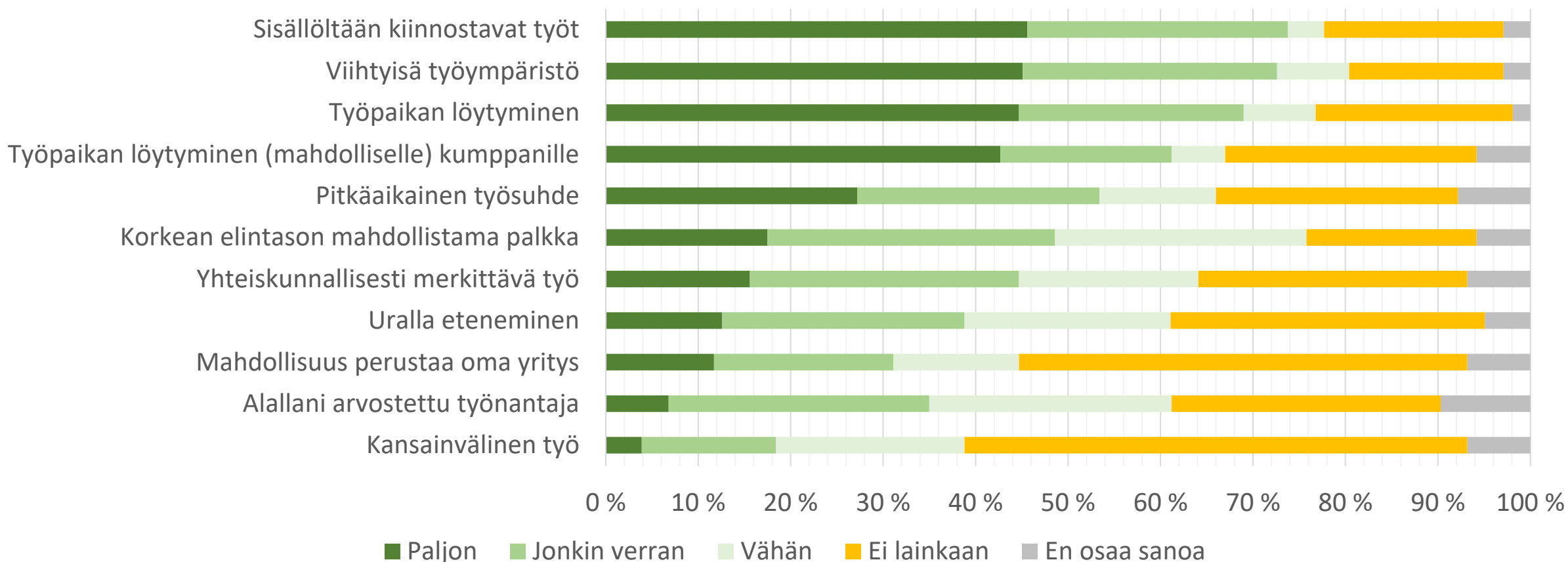
C. Perhe- ja ystäväpiiriin liittyvät tekijät (n=103)

Asuinseudun valinta (4/5)

Kuinka paljon seuraavilla tekijöillä on Sinulle merkitystä asuinseutusi valinnassa?

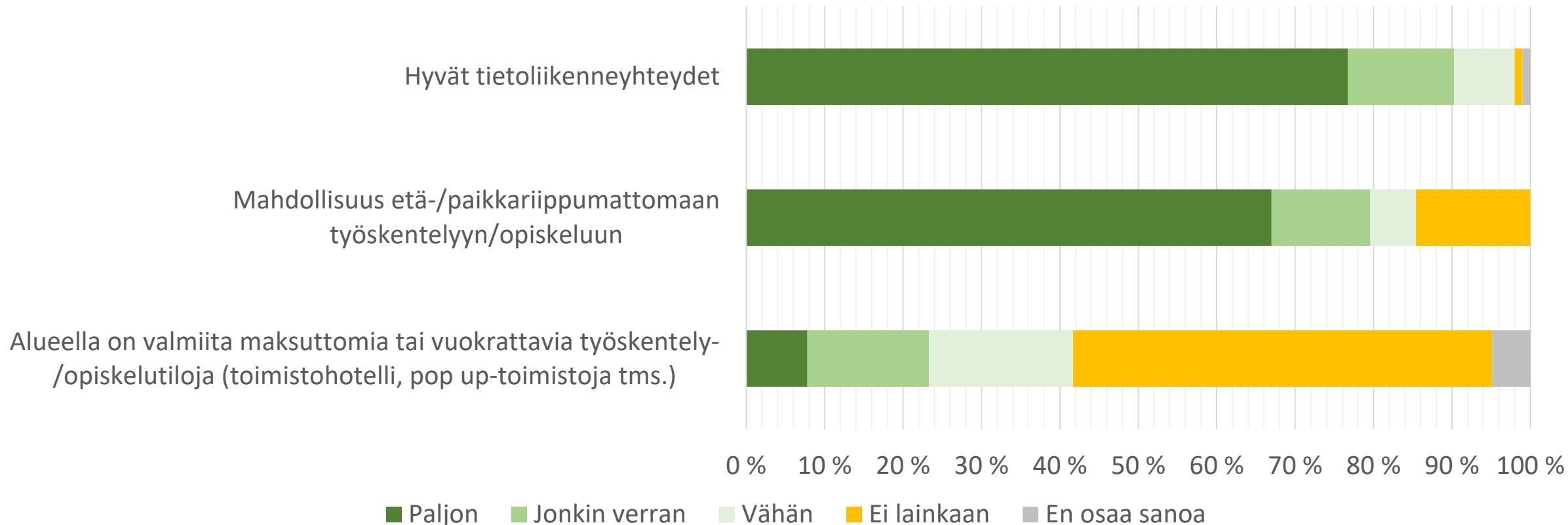
D. Työelämään liittyvät tekijät (n=103)

Asuinseudun valinta (5/5)

Kuinka paljon seuraavilla tekijöillä on Sinulle merkitystä asuinseutusi valinnassa?

E. Etä-/paikkariippumattomaan työskentelyyn ja opiskeluun sekä tietoliikenneyhteyksiin liittyvät tekijät
(n=103)

Asuinseudun valinta: potentiaaliset vapaa-ajan asukkaat vs. potentiaaliset vakituiset asukkaat

- Asumiseen ja asuinympäristöön liittyvät syyt olivat tärkeimpiä asuinseudun valinnassa niin potentiaalisille vapaa-ajan asukkaille kuin potentiaalisille vakituksille asukkaille koko aineiston (koko maa) osalta (tekijä, joka oli useimmin 3 tärkeimmän tekijän joukossa maallemuuton toteuttamista pohdittaessa).
- **Etelä-Pohjanmaata muuttokohteena harkinneille** asumiseen ja asuinympäristöön liittyvät syyt olivat tärkeimpiä potentiaalisille vakituksille asukkaille, mutta perhe- ja ystäväverkostoihin liittyvät syyt nousivat useimmin mainituksi potentiaalisilla vapaa-ajan asukkailla.

LANDERMIA

Olli Voutilainen, Kirsi Korhonen & Toivo Muilu 2023
Luonnonvarakeskus (Luke)

